

Taner Akçam: D-79 Talimatı

Posted on 31/05/2026

4 Haziran 1942'de Milli Savunma Vekaleti, tüm bakanlıklara ve idari birimlere gönderilmek üzere Başbakanlık makamına aşağıdaki yazıyı gönderiyor:

"1- Askeri Mekteplerimize girmek isteyenler hakkında, (D-97) talimatı mucibince yapılmakta olan Irk tahkikatının tatbikatında; ilgili Makamların mahremiyete dikkat ve riayet etmedikleri ve Askeri Okullarımıza girme şartlarını taşıyan talebeye, Irk tahkikatı neticesi olarak menfi cevap verilirken, "Türk Irkından olmamalarının" sebep olarak bildirildiği anlaşılmaktadır.

2- Bu tarzı hareket, muhtelif az[ın]lık zümreleri üzerinde fena tesir bırakacak ve Milli vahdetimizi bozacak bir takım dedikodulara yol açacağı cihetle kat'iyen caiz değildir. Binaenaleyh; Polisten itibaren yukarıya doğru bütün Mülkî ve Askeri tahkik ve tetkik mercilerince, gerekli tahkikatın gayet mahremane ve adilane yapılmasını Askeri Okullarımıza girmek şartını taşımayanlara ırk tahkikatı neticesi olarak en nihayet şube ve mekteplerce menfi cevap verilmek lazım geldiği takdirde; Okul kadrosunun müsaadesizliği ve saire gibi bir takım sıhî ve idari mülâyim sebepler gösterilmek ve Irktan bahis edilmemek suretiyle, anlar üzerinde fena tesir bırakmamağa dikkat ve itina olunmasını; tamimen arz ve rica ederim.

3- Bilgi için Yüksek Başvekâlete ve Genelkurmay Başkanlığına, (Mülki tahkik mercilerine, gereği emredilmek üzere) Dahiliye Vekâletine arz edilmiş As. Mnt; K. İıklarına, Askerî Liseler Müfettişliğine ve Harp Okulu K. lığına yazılmıştır."

Belgenin dili, hiçbir özel yorumu gerektirmeyecek açıklık ve netlikte. Irk temeline dayalı bir

devlet kurulmuş ama bu Irk prensibinin belli edilmemesi ve saklanması isteniyor.

T. C. .
M. M. V.
Ordu dairesi
Ş. I Ks. 1
Sayı: 14666

59
22

Ankara
4 / 6 / 1942

Öz: Askerî Mekteplere kabul edilme-
yen çocuklar hakkında .

ZATA MAHSUSTUR

10.07.2025 tarih ve 148317
Sayılı OLUR ile GİZLİLİĞİ KALDIRILDI

Yüksek Başvekilate

İlişigi

1 - Askerî Mekteplerimize girmek isteyenler hakkında, (D-97) talimatı mucibince yapılmakta olan ırk tahkikatının tatbikatında ; ilgili Makamların mahremiyete dikkat ve riayet etmedikleri ve Askerî Okullarımıza girme şartlarını taşıyan talebeye, ırk tahkikatı neticesi olarak menfi cevap verilirken, "Türk Irkından olmamalarının" sebep olarak bildirildiği anlaşılmaktadır .

2 - Bu tarzı hareket, muhtelif azlık zümreleri üzerinde fena tesir bırakacak ve Millî vahdetimizi bozacak bir takım dedikodulara yol açacağı cihetle kat'iyen caiz değildir . Binaenaleyh; Polisten itibaren yukarıya doğru bütün Mülkî ve Askerî tahkik ve tetkik mercilerince, gerekli tahkikatın gayet mahremane ve adilâne yapılmasını Askerî Okullarımıza girme şartını taşıyanlara ırk tahkikatı neticesi olarak en nihayet şube ve mekteplerce menfi cevap verilmek lazım geldiği takdirde; Okul kadrosunun müsaadesizliği ve saire gibi bir takım sıhî ve idarî mülâyim sebepler gösterilmek ve ırktan bahis edilmemek suretiyle, anlar üzerinde fena tesir bırakmamağa dikkat ve itina olunmasını ; tamimen arz ve rica ederim .

3 - Bilgi için Yüksek Başvekilate ve Genelkurmay Başkanlığına, (Mülkî tahkik mercilerine, gereği emredilmek üzere) Dshiliye Vekâletine arz edilmiş As. Mnt; K. lıklarına, Askerî Liseler Müfettişliğine ve Harp Okulu K. lığına yazılmıştır .

B.
L.
D.

M . M . V .

İzgi
5.6.1942

A. P. Menteş

030 10 57 389 24

5.6.1942 5902

Belgeye dikkatimi çeken Sait Çetinoğlu'na teşekkür ederim

Demokrasi nihayet gelecek diye yaşanan ümitler

Bugünlerde Cumhuriyet Halk Partisi'ne yönelik siyasi iktidarca örgütlenen bir saldırıyı izliyoruz. Birçok insan bu saldırıda Kılıçdaroğlu'nun sıradan bir alet olduğunu görüyor ve biliyor.

Ana aktör Cumhurbaşkanı Erdoğan. Görülen o ki Sayın Erdoğan, CHP'ye yönelik politikayı sadece bir dönem daha iktidarda kalabilmek için uygulamaya sokmadı.

Bunun da ötesinde 'tek adam diktatörlüğü' olarak adlandırılabilir bir rejimin kurulmak istendiği anlaşılıyor.

Ama yine görülen o ki bu "oyun" büyük tepki toplamış vaziyette.

Belki daha da önemli olan ortaya çıkan bu büyük tepkinin aynı zamanda toplumda bir ümit de yaratması...

Tepkinin, tek adam rejimini, otoriter sistemi ortadan kaldırma potansiyeli taşıdığı bir çok insanın ortak inancı gibi.

Ama beni heyecanlandırmayan da tam da bu konu.

Ne CHP'ye yönelik saldırıyı ne de buna yönelik doğan büyük tepkiyi küçümsemek niyetindeyim.

Elbette, iktidarın bu saldırısına karşı CHP yönetimi ile dayanışma içinde olmak, demokrasi

adına hukuk adına ne kalmışsa onu korumak için uğraşmak gerekir.

Ama yukardaki belgeyi düşünen benim meramım başka!

İnsanlara tarih hatırlatmak.

1950'lerden beri aranan ve gelmeyen demokrasi

1950'de tek parti yönetimine karşı insanlar "yeter söz milletindir" diyerek DP'yi iktidara taşıdılar. Ne büyük ümitler yaratmıştı 1950... Tek parti diktatörlüğü ortadan kalkacak demokrasi gelecekti! Ne oldu?

1974 yıllarında "Karaoğlan" diyerek Bülent Ecevit'te umut aradı insanlar! "Toprak işleyen in su kullananın" olacaktı. Karaoğlan 12 Mart darbesi sonrası demokrasiyi getirecekti. Ne oldu?

1980 darbesi sonrası, Demirel 'bir bilen' olarak sahneye çıktı. Erdal İnönü SODEP-SHP'si ile birlikte "Kürt realitesini tanıyoruz" diyerek büyük bir açılım yaptılar. İnsanlar merkez sağ ve merkez solun askeri darbeye tavır alarak demokrasiye geçişi sağlayacağına inandılar. Ne oldu?

2000'lerde AKP, askeri vesayet rejimine karşı demokrasi için yola çıktı. Avrupa Birliği doğrultusunda ciddi reform girişimlerine başladı. İnsanlar, askeri vesayet in son ereceğine ve demokrasinin geleceğine inandılar. Ne oldu?

Benim anlamadığım bu yakın tarihi niçin unuttuğumuz.

Niçin bugün neler oluyor konusunu anlamaya çalışırken geçmişte yaşanmışlar üzerine

düşünmüyoruz.

Acaba büyük dalgaları arkalarına takan Menderesler, Ecevitler, Demirel-Erdal İnönüler, Erdoğanlar niçin verdikleri sözü tut(a)madılar?

Söz verdikleri şeyleri yapmamaları, yapamamalarının nedeni bu insanların karakterlerinin bozuk olması değildi herhalde.

Bunların bu ülkenin en temel sorunu olan demokrasiyi getirememiş olmalarının bir nedeni olmalı.

Bu neden yukardaki belgede saklı.

İrk ayırımı varsa demokrasi gelmez

Bu belge arşive yeni kondu. Bugüne kadar bilinmiyordu. Gizli tutuluyordu.

Belgenin sol üst köşesinde büyük harflerle, “10 Temmuz 2025 tarih ve 148317 sayılı OLUR ile GİZLİLİĞİ KALDIRILDI” yazıyor.

Merak ettiğim soru şu: Menderes, Ecevit, Demirel, İnönü, Erdoğan D-97 talimatını biliyorlar mıydı?

Talimat diyor ki biz bu devleti “İrk esasına” dayalı olarak kurduk onun için de bu ırka dahil olmayanlara devletin bazı kurumlarının kapıları kapalıdır.

Şimdi, niçin ordunun, güvenlik birimlerinin, yargının ve diğer sivil idarenin önemli görevlerinin bu ülkenin bazı vatandaşlarına kapalı olduğunu anlıyoruz.

Bu sadece 2025 yılında açığa çıkan bir belge. Acaba bunun gibi ne kadar başka talimat, gizli yönetmelik vardır, bilmiyoruz.

Bir başkasını 2013 yılında tesadüfen AGOS gazetesi açığa çıkartmıştı. Bu ülkede vatandaşlar Nazileri hatırlatır biçimde fişleniyormuş! 1923'den beri Rum'a 1, Ermeni'ye 2, Yahudiye 3 numarası veriliyormuş.

Muhtemel D-97 talimatı gibi bir şey... Üstü örtülüyordu... Konu bile edilmedi.

Sorun bir tek insanlardaki duyarsızlık değil. Daha da ürkütücü olan bir başka gerçek var.

Devleti kuranlar, hukuken adına Apartheid denen ırk ayrımcılığını esas almış ama bunu açıktan savunacak cesarete de sahip değiller.

Bu nedenle "saklayın" ve "yalan söyleyin" diyor.

Bugünü kadar bilmiyorduk-haberimiz yoktu, diyebilirdik belki. Ama artık biliyoruz.

Artık biliyoruz: bu devlet ırk ayrımcılığını esas alan bir hukuk sistemi üstüne kurulmuş ve bugüne kadar kimse bunu sorgulamadığı için de geçmişteki her ümit hüsrarla sonuçlanmış.

Şimdi de bu olacak gibi. Özgür Özel ne Menderes'ten, ne Ecevit'ten, ne Demirel ve Erdal İnönü'den, ne de Erdoğan'dan çok farklı...

D-97 talimatnamesini değil, benzeri tüm talimatları bulup ortaya çıkartacağım ve yırtıp atacağım demedikten sonra...

Boşuna heyecanlanmayın, bu ve benzerlerinin kesin olduğu talimatlar ortadan kaldırılmadıkça bu ülkeye demokrasi gelmez.

Şimdi Kürt meselesinin niçin çözülmediğini çözülemeyeceğini ve tek adam rejimlerinin sona

eremeyeceğini anladık mı acaba?

Merakım şu: D-97 ve benzeri talimatları öğrenmek isteyecek miyiz? Yoksa 2013'teki AGOS bilgisi gibi bunu da mı unutacağız? Göreceğiz!

Kaynak: medyascope.tv/